

BOLA OBRAZINING NAZARIY MUAMMOLARI³

Rustam Umurzakov Maxamadovich

*Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)**FarDU adabiyotshunoslik kafedrası dotsenti**Farg'ona, O'zbekiston**E-mail: rustamumrzoqov@mail.ru**ORCID ID: 0000-0002-3123-143X*

ANNOTATSIYA

KALIT SO'ZLAR

Ushbu maqolada badiiy adabiyotda obraz va uning tabiati nazariy jihatdan tahlil etilgan. Obrazning individuallashtirilgan umumlashma sifatida namoyon bo'lishi, unda narsa-hodisaning umumiy jihatlari bilan birga o'ziga xos xususiyatlarni mujassamlashtirishi tadqiq etilgan. Muallif xarakteristikasi, portret, badiiy psixologizm, personaj nutqi kabi tasvir unsurlari badiiy obrazning jonliligini ta'minlovchi vositalar sifatida o'rganilgan. Bola obrazi va bolalik tasviri badiiy adabiyotning doimiy va eng muhim obrazlaridan biri sifatida talqin qilinib, u badiiy obraz sifatida ruhiy poklik, ezgulik, samimiyluk ramzi bo'lib assotsiasiyalanishi hamda badiiy asarning umumiy konsepsiyasi uchun asos hisoblanishi xulosalangan. Maqolada bola obrazining tadrijiy takomilini o'rganish maqsad qilingan. Maqsadni amalga oshirishda bola obraziga nazariy muammo sifatida qaralgan, uning tarixiy bosqichlarda qanday o'zgarishlarga uchraganini aniqlash vazifa sifatida belgilangan. Tahlillarga ko'ra, badiiy tasvir obyekti sifatida bola obrazi adabiyotni ancha kech qiziqтира boshlagan. XX asrga kelib, bolalik inson hayotining mustaqil davri sifatida qabul qilina boshladi. Psixologiyaning olamni idrok etishda muhim o'rin egallagan bolalik kategoriyalari alohida personajlar xarakterini yaratishda asos bo'lib xizmat qildi. Unga ko'ra bola obrazining chegarasi yangi shaxs shakllangan davr bo'lib, bu davr davomida shaxs sifatida shakllanib, uning dunyodagi o'z o'rnini belgilanadi. Inson hayotidagi bu bosqich rivojlanishning o'ziga xos alohida qonuniyatlariga bo'ysunadi.

Badiiy obraz, bola obrazi, timsol, tipik obraz, prototip, obraz turlari, psixogenetik nazariya, sotsiogenetik nazariya, yosh psixologiyasi.

Received: June 03, 2026**Accepted:** June 18, 2026**Available online:** September 5, 2026

³ For citation (Iqtibos keltirish uchun, для цитирования):

Umurzakov R. Bola obrazining nazariy muammolari. // Komparativistika (Comparative Studies). — 2026. — Vol.3, № 4(12) — B. 47-56.

THEORETICAL PROBLEMS OF THE IMAGE OF THE CHILD

Rustam Umurzakov Makhamadovich

Doctor of Philosophy in Philological sciences (PhD)

Associate Professor of the Department of Literary Studies FerSU

Fergana, Uzbekistan

E-mail: rustamumrzoqov@mail.ru

ORCID ID: 0000-0002-3123-143X

ABSTRACT	KEYWORDS
This article provides a theoretical analysis of the artistic image and its nature. The manifestation of the image as an individualized generalization, in which things and events are a combination of particular features with the general aspects of the event, is explored. As tool that ensure the vitality of the artistic image, such elements of the image as the author's description, portraiture, artistic psychologism and characteristic speech are studied. The article aims to study the gradual improvement of the child's image. In the implementation of the goal, the image of the child was treated as a theoretical problem, and the task of determining how it underwent changes in historical stages was defined as a task. According to the analysis, the image of a child as an object of artistic representation began to interest literature much later. By the 20th century, childhood began to be accepted as an independent period of human life. Childhood categories, which play an important role in psychology's perception of the world, served as the foundation for the character development of individuals. According to him, the boundary of a child's image is the period of formation of a new personality, during which a person is formed and their place in the world is determined. This stage of human life is subject to its own special laws of development.	Artistic image, child image, typical image, symbol, prototype, types of image, psychogenetic theory, soicogenetic theory, youth psychology.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ОБРАЗА РЕБЁНКА В ЛИТЕРАТУРЕ

Рустам Умурзаков Махаматович*Доктор философии по филологическим наукам (PhD)**доцент кафедры литературоведения ФерГУ**Фергана, Узбекистан**E-mail: rustamumrzoqov@mail.ru**ORCID ID: 0000-0002-3123-143X*

АННОТАЦИЯ	КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА
В статье в теоретическом плане анализируется образ и его природа в художественной литературе, исследуется специфика образа как индивидуализированного обобщения, в котором наряду с общими чертами предмета или явления воплощаются его характерные, специфические особенности, изучаются такие элементы изображения, как авторская характеристика, портрет, художественный психологизм, речь персонажа, которые являются средствами достижения жизненности художественного образа. В художественной литературе описание образа ребёнка и детства трактуется как один из вечных и важных художественных образов, который ассоциируется может быть рассмотрен как символ духовной чистоты, благодеяния, искренности, а также может выступать в качестве основы общей концепцией художественного произведения. Цель статьи состоит в изучении закономерностей постепенного развития образа ребёнка. Для достижения поставленной цели образ ребёнка рассматривается как теоретическая проблема, а в качестве задачи определяется выявление изменений, которым он подвергался на различных исторических этапах. Согласно проведённому анализу, образ ребёнка как объект художественного изображения начал привлекать внимание литературе сравнительно поздно. Лишь к XX в. детство стали воспринимать как самостоятельный этап человеческой жизни. Категория детства, занявшая важное место в психологии восприятия мира, послужила основой для создания характеров отдельных персонажей. В соответствии с этим литературные границы понятия «образ ребёнка» соответствуют периоду формирования новой личности, в течение которого человек складывается как личность и определяет своё место в мире. Этот этап человеческой жизни подчиняется особым, присущим ему закономерностям развития.	Художественный образ, образ ребёнка, символ, типический образ, прототип, виды образа, психогенетическая теория, социогенетическая теория, возрастная психология.

KIRISH

Obraz haqidagi dastlabki fikrlar Arastuning “Poetika” (Arastu, 2011, 20) asarida uchraydi. Unda “obraz” o‘rnida “mimesis” iborasi ishlatilgan. “Mimesis” tabiatga taqlid, degan ma’noni anglatadi. Antik dunyo adabiyotida ayrim shaxslardagi umumiy tomonlar haqida ongli tasavvur shakllangani ko‘zga tashlanadi. Bu tasavvurni nazariy jihatdan asoslagan yunon faylasufi Arastu yuqorida zikr etilgan asarida tarixga nisbatan poeziya umumiyroq tomonlarga bog‘liqligini, poeziya umumiyroq hodisalar haqida, tarix esa, ayrim voqealar to‘g‘risida bayon qilishini yozadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLARNING TAHLILI

Badiiy obraz masalasida o‘zbek nazariyotchi olimlari qarashlari o‘rtasida umumiylik ko‘zga tashlanadi. Ular orasida B.Sarimsoqov va D.Quronovlarning masalaga yondashuv usullarida o‘ziga xoslikni ko‘rishimiz mumkin. Jumladan, B.Sarimsoqov “obraz” atamasining etimologiyasi haqidagi T.Rasulov va H.Karimov fikrlariga o‘zining ba’zi e’tirozlarini bildirib, “obraz” so‘zining “paydo qilmoq, yaratmoq” ma’nolaridan kelib chiqqanini isbotlaydi.

Adabiyotshunos D.Quronovning fikricha, ko‘p ma’noli “obraz” so‘ziga “biror nimaning ongndagi aksi” ma’nosi asos bo‘lib xizmat qiladi (Quronov D., 2018, 89). Obrazni moddiy olamning inson ongndagi bevosita aksi sifatida tushunish bu obrazni gnoseologik tushunilishini anglatadi. Umuman, o‘zbek adabiyotshunosligidagi adabiyot nazariyasiga oid tadqiqotlar ichida D.Quronov qarashlari ilmiyligi, muammoga yangicha rakurslarda obyektiv yondashganligi, adabiyotshunoslikka oid jahonning yangi nazariyalari asosida “to‘yinganligi” bilan ajralib turadi. Jumladan, olimning badiiy obraz masalasidagi qarashlari ham bir nuqtada qotib qolmagan, nazariy fikrlar u yaratgan har bir darslikda rivojlantirib borilganini kuzatishimiz mumkin.

Badiiy obrazning ruhiy va aqliy asoslari ham muhim ahamiyatga ega. Uning ratsional va emotsional birlik sifatida tushunilishiga sabab, u o‘zida aql va hisni birlashtiradi. Ijodkordagi ruhiy va aqliy jarayonlar badiiy kechinmani yuzaga keltiradi. Nazariyotchi B.Sarimsoqovning fikricha, obrazning doyasi hissiyot bo‘lsa,

murabbiyi aql va mantiqdir. Bularning obraz tarkibida uyg'un bo'lishi obrazlilikning bosh mezoni sanaladi. "Agar obraz tarkibida faqat hissiy me'yor ustun bo'lsa, u holda uning hayotiy mantiq bilan uyg'unligiga putur yetadi... Agar obraz tarkibida aql (ratsio) ustunlik qilsa, obrazning ta'sirchanligiga, keng ma'noda badiiyligiga raxna yetadi. Mana shu bois kechinma ijodkor ruhini chulg'ab, fikri-zikrini band etgan jarayon sifatida muhim ahamiyat kasb etadi. Badiiy kechinmaning ham hissiy, ham aqliy nisbatini qay darajada uyg'un qamrab olinishiga qarab badiiy obrazning barkamollik darajasi belgilanadi"(Sarimsoqov B., 2004, 8). Shu bilan birga ijodkorning o'zi yaratgan xarakter mohiyatiga kirgani sari qahramonlariga nisbatan hissiy munosabatida o'zgarishlar yuzaga kelishi isbotlangan. Kuzatishimizcha, asar so'ngida ko'proq hissiy munosabat birlamchilik qiladi. Xususan, bola obrazi yetakchi bo'lgan qissalarda bu jihat yaqqol seziladi. Jumladan, "Shum bola"da bosh qahramonning G'afur G'ulom izmidan "chiqib ketishi", Chingiz Aytmatovning "Oq kema" qissasi so'ngida Bolaning halok qilinishi, Nurali Qobulning Norbo'tani ("Tubsiz osmon") nobud qilishi voqeligida bolaga achinish, bolalik davriga nisbatan hissiy qarash mavjud. Ya'ni muallif obraz ruhiyatiga kirgani sari unda hissiy munosabat o'zgarib boradi. Yozuvchining bola obraziga ratsional munosabati uning atrofidagi kishilar va voqealarda, muallifning voqelikka bolalarcha beg'ubor nigohida ko'zga tashlanadi. Shu o'rinda yana bir mulohaza tug'iladi, adabiy qahramonning asar so'ngida muallifga bo'ysunmay qo'yishi, ya'ni xarakter mantig'i, badiiy haqiqatga mos harakat qilishi bu – insonning bora-bora Yaratganga itoatsizligi, ilohlar istagiga qarshi borishiga o'xshaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Badiiy adabiyotda inson obrazini yaratish jarayoni konflikt, syujet, kompozitsiya, ijodiy metod, tipiklashtirish, individuallashtirish, tarixiylik, badiiy to'qima va uslub kabi omillar bilan bog'liq. Adabiyotshunoslikda inson obrazini bir qator turlarga bo'lib tasniflash tajribasi mavjud. Bunda qaysi jihatning asos qilib olinishi muhim sanaladi. Tasniflarga ko'ra badiiy obrazlar estetik ideal bilan munosabati, ijodiy metodi, yaratilish usuli, umumlashtirish darajasi, murakkablik darajasi, estetik belgisiga ko'ra farqlab o'rganiladi.

Umumlashtirish darajasiga ko'ra badiiy obrazlar ikki jihatdan tasniflanadi. Shulardan asosiysi inson obraziga tatbiqan bo'lib, individual obraz, xarakter va tipga ajratiladi. Individual obraz o'ziga xos fe'l-atvori, gap-so'zlari, betakror xususiyatlari bilan farqlansa, xarakterda muayyan davr va muhit kishilariga xos individual xususiyatlarni o'zida mujassam etgan obraz tushuniladi. Xarakter orqali jamiyatning joriy holati tadqiq etiladi. Xarakter yaratish yozuvchidan katta mahorat talab etadi va bu bir qancha omillarga bog'liq. Jon Golsuorsining fikricha, "bu dunyoda odamlarga ko'ngilxushlik baxsh etishdan boshqa ham yozuvchining zimmasida biron vazifasi bo'lsa, bu vazifa shundan iboratki, u xarakter yaratib, odamlarni o'ylashga va his qilishga majbur qilishdir" (Golsuorsi J., 2010, 95). Shuningdek, xarakter yaratishda birinchi omil sifatida Jon Golsuorsi o'tkir yumorni ko'rsatib, uni "hayot nafasi" deb ataydi. Ana shunday yumor tuyg'usi kuchli rivojlangan bola obrazlari badiiy adabiyotda ko'p uchraydi. O'zbek adabiyotidagi Shum bola ("Shum bola"), Hoshimjon ("Sariq devni minib"), Qo'shoqvoy ("Ikki karra ikki – besh") kabi obrazlarda biz o'tkir kulgining bolalarga xos talqinlarini ko'rishimiz mumkin. Shuningdek, jahon adabiyotshunosligida syujet unutiladi, xarakter qoladi, degan qarash ham mavjud.

Tipik obraz esa, muayyan ijtimoiy-tarixiy muhitga xos umumiy xususiyatlarni o'zida mujassamlashtirgan umumlashma obraz sifatida o'rganiladi. XX asr o'zbek qissalarida bola obrazini jabrdiyda, tashqi muhitdan aziyat chekuvchi sifatida tasvirlash tipik xususiyat hisoblanadi. Bu davr qissalarida beg'ubor damlarning erta boy berilishi bolalik motivining xarakterli jihati sanaladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Badiiy adabiyotning doimiy va eng muhim obrazlaridan biri sifatida bola obrazi va bolalik tasviri alohida ahamiyatga ega. Bola obrazi haqida gapirilganda, uning badiiy asardagi yaxlitligi va markaziy o'rinni egallashi nazarda tutiladi. U umumlashma obraz sifatida o'z ichiga bola obrazlarining tipologiyasi, bola dunyosi, bolani o'rab turgan muhit va bola obrazining ruhiyatini qamrab oladi. Obrazlarda bolalar xarakterining turli ko'rinishlari namoyon bo'ladi. Bolaning dunyosi uning shaxsiy maydoni bilan belgilanadi. Bolaning muhiti uning tegrasidagi voqelik (oil,

muloqot va boshqalar) sifatida talqin etilib, ana shu muhit ta'sirida uning tabiiy, ijtimoiy va individual rivojlanishidagi jihatlar namoyon bo'ladi.

Yosh psixologiyasi fan sifatida XIX asr boshlarida shakllangan bo'lishiga qaramay, uning qaror topish va rivojlanish yo'li uzoq o'tmishga borib taqaladi. Sharq mutafakkirlaridan Ab-u Nasr Forobiy, Ab-u Rayhon Beruniy, Ibn Sinolarning ta'lim-tarbiya, pedagogika, tabobatga oid risolalarida bola shaxsiyati va uning ruhiyatiga oid qimmatli fikrlar bildirilgan. Inson umrini to'rt faslga qiyoslab, uning yosh davrlarini aniq chegaralash Alisher Navoiyning "Xazoyin-ul-maoniy" kulliyotida amalga oshirilgan. Birinchi devon "G'aroyib-us-sig'ar"da bolalik yoshi 7-8-20 yosh, ikkinchi devon "Navodir-ush-shabob"da yigitlik yoshi 20-35 yosh qilib belgilanadi. Sharqda bola rivojlanishiga asosan axloqiy-tarbiyaviy jihatdan yondashilgani e'tiborga molik.

Rus pedagogik psixologiyasining shakllanishi esa, XIX asrning 2-yarmiga borib taqaladi. Bu davrda madaniyat, gumanizm shaxs va bolaning ichki dunyosiga qiziqish g'oyasiga asoslangan edi. Buning isbotini Lev Tolstoyning "Bolalik", "O'smirlik", "O'spirinlik" (Tolstoy L.N., 2016, 640) asarlarida ko'rishimiz mumkin. XX asrga kelib bu sohada jiddiy tadqiqotlar amalga oshirildi. Bu davrda bola shaxsiga e'tibor kuchaydi. Rus ruhshunosi L.S.Vigotskiy (1896-1934) yosh davrlari psixologiyasining asosiy tushuncha va g'oyalarini yaratdi. Yevropada Z.Freyd psixoanaliz nazariyasini ishlab chiqdi. Uning izdoshlari A.Freyd va M.Klyayn (M.Klyayn, S.Ayzeke, Dj. Rayveri, P.Xaymann. – M., 2001). esa, bolalik psixoanalizi asoslarini yaratdilar.

Psixologiyada yosh tushunchasi individning ma'lum aniq vaqtda belgilangan psixik taraqqiyotining bosqichi hisoblanib, ushbu bosqichda uning shaxs sifatidagi fiziologik va psixologik o'zgarishlari kuzatiladi. Bolalikni davrlarga ajratishda asos qilib, shartli mezon sifatida rivojlanishning biror-bir belgisi olinadi. Yosh davrlarini tabaqalash bo'yicha bir qator mustaqil nazariyalar mavjud. Ularga biogenetik, sotsiogenetik, psixogenetik, kognitivistik, psixoanalitik kabi nazariyalarni kiritish mumkin. Psixolog olimlar tomonidan yosh davrlari turlicha tabaqalashtiriladi. Bunda filogenez va ontogenez hodisalarining xususiyatlari asos qilib olinadi.

Filogenez butun insoniyatning tarixiy rivojlanishi bo'lsa, ontogenez shaxs psixologiyasining individual rivojlanishi, tirik mavjudotning paydo bo'lgan davridan to oxirigacha bo'lgan davridagi o'zgarishlar majmuidir. Psixolog S.Xoll filogenezni psixologik o'sishning bosh qonuni deb hisoblaydi, unga ko'ra ontogenez filogenezning muhim bosqichlarini takrorlaydi. Olimning fikricha, go'daklik hayvonlarga xos rivojlanish bosqichidan o'zga narsa emas. Bolalik esa asosiy mashg'uloti ovchilik va baliqchilik bo'lgan qadimgi kishilarning davriga mos keladi. 8-12 yoshlardagi o'sish davri yovvoyilikning oxiri va taraqqiyot boshlanishidagi kamolotga tengdir. O'spirinlik esa, jinsiy yetilishdan (12-13 yosh) boshlanib yetuklik davrigacha (22-25 yoshgacha) davom etadi va bu romantizmga barobardir. S.Xoll talqinicha, bu davrlar ichki va tashqi nizolardan iborat bo'lib, odamda "individuallik tuyg'usi" vujudga keladi. O'z navbatida, insondagi rivojlanish bosqichlari filogenezni aynan takrorlamaydi, degan qarashlar bunday tabaqalanishni rad etadi.

Psixologiya fanidan farqli ravishda badiiy adabiyot bolaning umumiy psixologik qonuniyatlarini emas, uning ma'lum davr va vaziyat (holat)dagi ruhiyatini va yetakchi faoliyatini individuallashtirgan umumlashma tarzida tasvirlaydi. Turli davrlarda yaratilgan bola obrazlarini qiyoslash natijasida ulardagi badiiy psixologizm ruhshunoslik ilmidagi faol yosh davrlari nazariyalariga asoslanganligini kuzatishimiz mumkin. Jumladan, XX asrda yaratilgan bola obrazlarida, asosan, sotsiogenetik va psixogenetik nazariyalar ustuvorlik qiladi. Sotsiogenetik nazariya bo'yicha bolaning ijtimoiylashish holati uning shaxs sifatida kamol topishiga xizmat qiladi. Badiiy adabiyotda xarakter muhit bilan uzviy bog'liq holda tasvirlanadi, ya'ni muhit qanday bo'lsa, xarakter shunday bo'ladi, degan qarash ustuvorlik qiladi. Har bir insonga muhit ta'sirini inkor etib bo'lmaydi, biroq har bir odamning hech qanday muhit ta'sirisiz boshqariladigan o'z tabiati borligini ham e'tibordan soqit etmaymiz. Aynan bola obrazlari muhit ta'sirida emas, ko'proq o'z tabiiy xarakterlari bilan yashaydilar. Bu hol ko'pincha, muhitga mos kelmaydi, natijada bolalar uning qurboniga aylanganini ko'rishimiz mumkin.

Psixogenetik nazariyaga asoslangan obrazlarda ruhiy jarayonlarning rivojlanishi birinchi planga olib chiqiladi. Bunda bola obrazining irratsional xususiyatlari psixodinamik nuqtayi-nazardan tahlil qilinadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xullas, soʻz sanʼati oʻzgarib, muttasil yangilanib turar ekan, uning asosiy vositasi hisoblangan badiiy obraz haqida ham aniq taʼrif va qatʼiy xulosaga kelish mumkin emas. Yondashuv usuliga bogʻliq holda badiiy obraz xususiyati va tasniflariga oid ziddiyatli jihatlar doim koʻzga tashlanaveradi, yaʼni badiiy obraz individuallashtirish umumlashma tarzida yuzaga kelar ekan, u haqda umumiy hukm chiqarish sanʼatni qoliplashtirishga olib keladi. Shu maʼnoda badiiy adabiyotdagi bola obrazlari oʻz tabiatidan kelib chiqqan holda tasvirlansa ham, oʻzining bir qancha individual xususiyatlariga ega boʻladi. Badiiy tasvir obyekti sifatida bola obrazi adabiyotni ancha kech qiziqтира boshlagan. Falsafada bolalarga eʼtiborning kuchayishi, kattalardagi aql-idrokka mutlaq qadriyat sifatida qarashga shubhaning paydo boʻlishi bola obrazi yaratilishiga ragʻbatlantiruvchi omil boʻldi. XX asrga kelib, bolalik inson hayotining mustaqil davri sifatida qabul qilina boshladi. Psixologiyaning olamni idrok etishda muhim oʻrin egallagan bolalik kategoriyalari alohida personajlar xarakterini yaratishda asos boʻlib xizmat qildi. Unga koʻra bola obrazining chegarasi yangi shaxs shakllangan davr boʻlib, bu davr davomida shaxs sifatida shakllanib, uning dunyodagi oʻz oʻrni belgilanadi. Inson hayotidagi bu bosqich rivojlanishning oʻziga xos alohida qonuniyatlariga boʻysunadi.

Yosh davrlari psixologiyasiga asoslangan holda badiiy adabiyotda bolalarning yoshi asosan 4-5 yoshdan 21-22 yoshlar oraligʻida qilib belgilanganini kuzatish mumkin. Jumladan, biz yuqorida sanab oʻtgan va tadqiqot obyekti sifatida belgilangan qissalardagi qahramonlarning aynan shu yosh oraligʻidagi hayotlari tasvirlanadi. Yosh psixologiyasidan farqli ravishda bola obrazlari bolalik davrini tez fursatda yashab oʻtadilar. Yosh davrlari tasniflaridan qatʼiy nazar badiiy adabiyotdagi obrazlar umumiy holatda “bola” nomi bilan ataladi. Badiiy obraz sifatida bolalik ruhiy poklik, ezgulik, samimiylik ramzi boʻlib assotsiatsiyalanadi hamda badiiy asarning umumiy konsepsiyasi uchun asos hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Arastu. Poetika. Axloqi kabir. Ritorika. – T.:Yangi asr avlodi, 2011. – B. 20.
2. Sarimsoqov B. Badiiylik asoslari va mezonlari. – Toshkent, 2004. – B. 8.
3. Quronov D. Adabiyot nazariyasi asoslari. – T.: “Navoiy universiteti” nashriyoti, 2018. – B. 89.
4. Golsuorsi J. Adabiyotda xarakter yaratish // Jahon adiblari adabiyot haqida. – T.:Ma’naviyat, 2010. –B. 95.
5. Tolstoy L.N. Detstvo. Otrochestvo. Yunost. Trilogiya. – M., 2016. 640 S.
6. Razvitiye v psixoanalize / M. Klyayn, S. Ayzeke, Dj. Rayveri, P.Xaymann. – M., 2001.
7. Vigotskiy L.S. Pedagogicheskaya psixologiya. – M., 1991. S. 117.

REFERENCES

1. Aristotle. (2011). Poetics. His morals are great. Rhetoric. Tashkent.
2. Sarimsakov B. (2004). Fundamentals and criteria of art. Tashkent.
3. Kuronov D. (2018). Basics of literary theory. Tashkent.
4. Kuronov D. and others. (2010). Dictionary of literary studies. T.: Akademnashr,
5. Golsuorsi J. (2010). Creating a character in literature // Writers of the world about literature. Tashkent.
6. Umurzakov, R. (2018). Social environment and spiritual world of teenager in narrative “Saraton” by N. Fozilov. Scientific journal of the Fergana State University, 1(4), 104-105.
7. Umurzakov, R. (2021). ERA AND SPIRIT IN THE STORY “TWICE TWO IS FIVE”. Journal of Central Asian Social Studies, 2(02), 26-35.